



19.5.2025

Ympäristöministeriö
lainsäädäntöneuvos Piia Kähkölä

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain, ympäristövaikutusten arviointimenettelyistä annetun lain 3 ja 5 §:n sekä luonnonsuojelulain 35 §:n muuttamisesta (HE 42/2025 vp)

1. Tausta

1.1. RED III -direktiivi

RED III -direktiivi¹ tuli voimaan 20.11.2023. Valtioneuvosto on toimittanut ehdotuksesta 7.10.2021 valtioneuvoston kirjelmän eduskunnalle ([U 59/2021 vp](#)). Lisäksi eduskunnalle on 10.6.2022 toimitettu U-jatko-kirje komission ehdotuksesta ([UJ 14/2022 vp](#)). Direktiivin täytäntöönpanon yleinen määräaika on 21.5.2025, mutta tiettyjen lupamenettelyjen organisointia ja kestoja koskevien artiklojen osalta se oli 1.7.2024. Kansallinen täytäntöönpano näiden artiklojen osalta on viivästynyt, minkä takia komissio on 26.9.2024 käynnistänyt Suomea kohtaan rikkomusmenettelyn direktiivin täytäntöönpanon viivästyksestä. Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on panna kyseiset artikkelit kansallisesti täytäntöön.

Täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset tehtäisiin uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annettuun lakiin (1145/2020, jäljempänä *uusiutuvan energian lupamenettelylaki*), ympäristövaikutusten arviointimenettelyistä annetun lain (272/2017, jäljempänä *YVA-laki*) 3 ja 5 §:ään sekä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:ään. Uusiutuvan energian lupamenettelylaki on alun perin annettu edellisen uusiutuvan energian direktiivin, ns. RED II-direktiivin täytäntöönpanemiseksi.

1.2. Esityksen valmistelu

Ympäristöministeriön lokakuussa 2023 asettamassa yhden luukun palveluja koskevassa lainsäädäntö-hankkeessa on kehitetty ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevaa sääntelyä ja edistetty yhden luukun mallin toteuttamiseen liittyviä hallitusohjelman kirjauksia. Hankkeessa valmistellun hallituksen esityksen laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (41/2025 vp, jäljempänä *Yhden luukun palvelujen esitys*) myötä Lupa- ja valvontavirastolla olisi jatkossa lähtökohtaisesti vahvempi rooli lupaprosessin ennakollisessa neuvonnassa ja asioiden käsittelyn sujuvuudessa. Nyt käsitellyssä oleva hallituksen esitys on valmisteltu osana yhden luukun palveluja koskevaa lainsäädäntöhanketta, koska uusiutuvan energian lupamenettelyillä on siihen tiivis kytkentä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2413 direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta



2. Esityksen pääasiallinen sisältö

2.1. Menettelyiden määrääjät ja yhteyspisteviranomaisen rooli

RED III -direktiivi laajentaa lupamenettelyjen sitovat määrääajat kattamaan kaikki uusiutuvan energian tuotantolaitokset pelkästään sähköä tuottavien voimalaitosten sijaan. Tätä koskeva muutos tehtäisiin uusiutuvan energian lupamenettelylakiin ja se toisi määräaikojen piiriin uusiutuvan energian lämpölaitoksia, biokaasulaitoksia ja biopolttoainelaitoksia.

Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen määritelmää esitetään lisäksi muutettavaksi vastaamaan paremmin direktiivin tarkoitusta. Uusiutuvan energian tuotantolaitokseksi katsottaisiin jatkossa ainoastaan laitokset, jotka tuottavat pelkkää uusiutuvaa energiaa mahdollista käynnistys- ja varapolttoaineiden käyttöä huomioon ottamatta. Direktiivissä ei ole uusiutuvan energian tuotantolaitoksen määritelmää, mutta uusiutuvista lähteistä peräisin olevalla energialla' tai 'uusiutuvalla energialla' tarkoitetaan sen mukaan uusiutuvista, muista kuin fossiilisista lähteistä peräisin olevaa energiaa eli tuuli- ja aurinkoenergiaa (aurinkolämpö ja aurinkosähkö) sekä geotermistä energiaa, osmoottista energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa, biomassaa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua.

RED III -direktiivi muuttaa lisäksi menettelyvaiheita, jotka direktiivissä tarkoitettu lupamenettely kattaa. Niihin kuuluvat sen mukaan kaikki asiaankuuluvat hallinnolliset luvat, jotka koskevat uusiutuvan energian tuotantolaitosten, lämpöpumppujen, samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen sekä niiden verkkoon liittämistä varten tarvittavien omaisuuserien rakentamista, päivittämistä ja käyttöä, mukaan lukien sähköverkkoon liittämistä koskevat luvat ja vaadittaessa ympäristöarvioinnit. Lupamenettelyyn on sen mukaan sisällytettävä kaikki hallinnolliset vaiheet lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta lupamenettelyn tulosta koskevan lopullisen päätöksen antamiseen saakka. Uusiutuvan energian lupamenettelylain määräaikoja koskevia laskentasaantoja esitetäänkin muutettavaksi vastaavasti. Tämä poikkeaisi RED II -direktiivistä ja voimassa olevasta uusiutuvan energian lupamenettelylaista, joiden mukaan määrääajat alkavat kulua lupahakemuksen vireilletulosta.

Lisäksi uusiutuvan energian lupamenettelylakiin esitetään RED III -direktiiviin perustuen uutta säännöstä toimivaltaisen lupaviranomaisen velvollisuudesta todeta lupahakemus täydelliseksi tai vaatia täydennystä 45 päivän kuluessa (30 päivää uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla) hakemuksen vastaanottamisesta.

RED III -direktiivi muuttaa myös lupamenettelyn sitovia määräaikoja, ja uusiutuvan energian lupamenettelylakiin esitetään vastaavia muutoksia. Maa-alueilla toteutettavien hankkeiden yleismääräaika pysyisi samana kahtena vuotena, kuitenkin lupahakemuksen täydelliseksi toteamisesta alkaen. Sähköntuotantokapasiteetiltaan alle 150 kilowatin laitosten ja voimalaitoksen päivittämistä koskevien menettelyjen määräaika olisi yksi vuosi. Uusilla nimettävillä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla määrääajat olisivat erikseen säädettyjen edellytysten täytyttyä 6–12 kk. Merialueilla toteutettavien hankkeiden määrääajat olisivat 2–3 vuotta. Lisäksi direktiivi asettaa uusia 1–3 kuukauden määräaikoja lämpöpumppujen ja aurinkoenergialaitteiden asentamiselle. Selkeyden vuoksi määrääajat esitetään lisättäväksi lain liitteisiin omiin taulukkoihinsa. Nykytilanteeseen nähden määrääajat joiltain osin pitenisivät ja joiltain osin lyhenisivät.

Uusiutuvan energian yhteyspisteviranomaiseksi on voimassa olevassa uusiutuvan energian lupamenettelylaissa RED II -direktiivin vaatimusten mukaisesti nimetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. RED III -direktiivi tuo yhteyspisteviranomaiselle uutena velvoitteen varmistaa lupamenettelyjen määräaikojen toteutumisen. Tämä olisi vuoden 2026 alusta alkaen tarkoitus tapahtua Lupa- ja valvontaviraston ennakkollisen ohjaamisen ja lupaviranomaisten yhteistyön edistämisen kautta. Määräaikojen ylittämisestä ei esitetä säädettyä viranomaiselle erillisiä sanktioita.



2.2. Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet

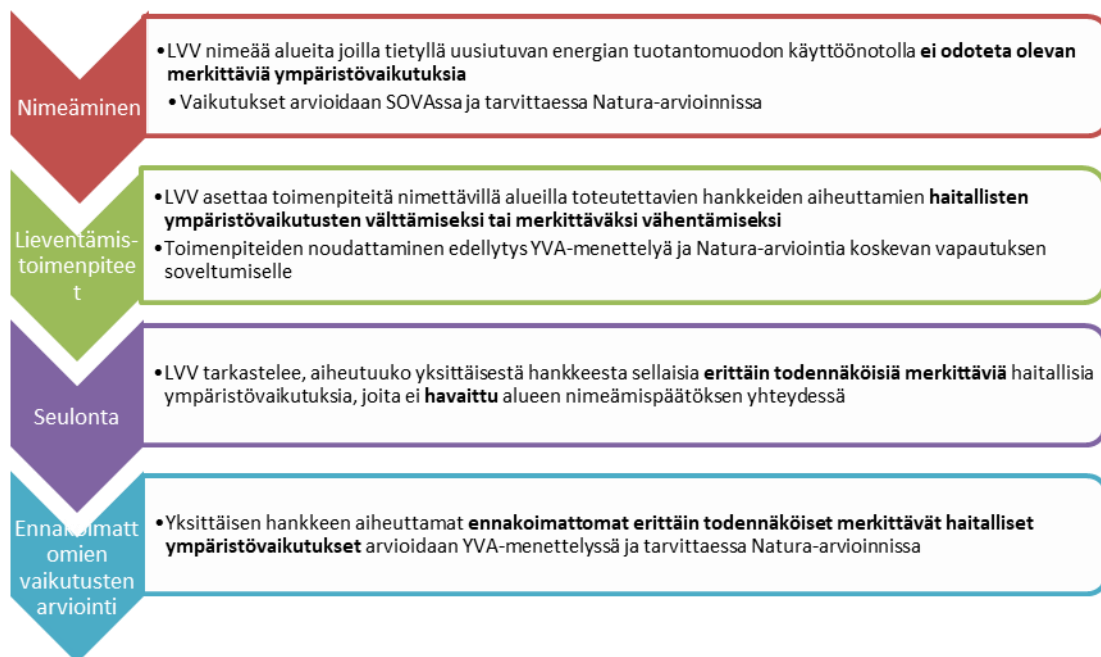
Jäsenvaltioiden tulee RED III -direktiivin mukaan viimeistään 21.2.2026 nimetä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita yhtä tai useampaa uusiutuvan energialähteen muotoa varten. Alueiden tulee sen mukaan olla sellaisia, joilla tietyn uusiutuvan energialähteen muodon tai tiettyjen uusiutuvan energialähteen muotojen käyttöönotolla ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia valitun alueen erityispiirteet huomioon ottaen. Etusijalle tulee sen mukaan asettaa keinotekoiset ja rakennetut pinnat ja jättää ulkopuolelle mm. Natura 2000 -verkoston alueet ja kansallisten suojelujärjestelmien piiriin kuuluvat alueet.

Kansallisesti nopean kehittämisen alueet esitetään nimettäväksi Lupa- ja valvontaviraston toimesta. Nimeäminen tapahtuisi kuitenkin kuntien esityksestä niin, että Lupa- ja valvontavirasto lähettäisi kunnille nimeämisprosessin käynnistyessä pyynnön tehdä alueeltaan esityksiä nopean kehittämisen alueiksi. Pyyntöissä määritettäisiin, mitä uusiutuvan energian muotoa varten esityksiä pyydetään. Lisäksi voitaisiin asettaa muitakin rajoituksia alueiden tyyppiä tai esimerkiksi kokoa koskien. Esitysten tekeminen olisi kunnille vapaaehtoista. Lupa- ja valvontavirasto ei voisi nimetä alueita kunnan tahdon vastaisesti. Lupa- ja valvontavirasto valikoisi kuntien esityksistä sellaiset alueet, jotka täyttävät laissa ja esityspyynnössä määritetyt rajoitteet.

Ennen alueiden nimeämis päätöksen antamista Lupa- ja valvontaviraston tulisi direktiivin vaatimuksen mukaisesti arvioida päätöksen antamisen ympäristövaikutukset viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukaisessa SOVA-menettelyssä. Tarvittaessa päätös tulisi myös arvioida luonnonsuojelulain mukaisessa Natura-arvioinnissa. Nimeämis päätöksessä tulisi määrittää direktiivin vaatimusten mukaisesti kunkin nimettävän alueen osalta haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteet, joilla hankkeista aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset voidaan kyseisellä alueella välttää tai niitä voidaan merkittävästi vähentää. Myös lieventämistoimenpiteet päätöksen osana tulisi arvioida SOVA-menettelyssä tai Natura-arvioinnissa.

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla toteutettavat, alueen nimeämis päätöksessä määritetyt lieventämistoimenpiteitä noudattavat hankkeet vapautuisivat hankekohtaisesta YVA-lain 3 luvun mukaisesta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-menettely) sekä tarvittaessa Natura-arvioinnista. Vapautus koskisi ainoastaan tiettyjä hanketyyppejä, joista esimerkkinä voidaan mainita aurinkovoima, tuulivoima ja vesivoima. Nimetyillä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla toteutettavien, alueen nimeämis päätöksessä määritettyjä lieventämistoimenpiteitä noudattavien hankkeiden lupamenettelyiden määräajat olisivat myös lyhyemmät kuin muilla alueilla.

YVA-menettelystä ja Natura-arvioinnista vapautuneet hankkeet tulisi RED III -direktiivin vaatimusten mukaisesti kuitenkin seuloa siltä varalta, että niistä aiheutuu erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei havaittu alueen nimeämisen yhteydessä toteutetussa ympäristöarvioinnissa. Seulonnan tekisi kansallisesti Lupa- ja valvontavirasto. Seulontavelvoite koskisi ainoastaan niitä hankkeita, jotka nopean kehittämisen alueen ulkopuolella vaatisivat YVA-menettelyä tai Natura-arviointia. Seulonta pitäisi saattaa päätökseen 45 päivän kuluessa sitä varten tarvittavien riittävien tietojen jättämisestä. Laitoksia, joiden sähköntuotantokapasiteetti on alle 150 kW ja uusiutuvan energian voimalaitosten päivittämistä koskevien uusien hakemusten osalta määräaika olisi 30 päivää. Seulonnan tuloksesta annettaisiin päätös. Mikäli seulonta osoittaisi hankkeen aiheuttavan erittäin todennäköisesti merkittäviä ennakoimattomia haitallisia ympäristövaikutuksia, hankkeen vaikutukset tulisi arvioida normaalisti YVA-menettelyssä ja tarvittaessa Natura-arvioinnissa.



Nopean kehittämisen alueiden oikeusvaikutukset liittyisivät ainoastaan lupamenettelyn lyhyempien määräaikojen ja ympäristöarviointeja koskevan vapautuksen soveltumiseen. Nopean kehittämisen alueen nimeämisellä ei tehtäisi aluevarauksia ja sillä ei olisi vaikutusta kunnan kaavoitusosoikeuteen. Sillä ei myöskään olisi välitöntä vaikutusta lupien myöntämisedellytyksiin.

2.3. Muut direktiivin edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön

Uusiutuvan energian lupamenettelylakiin ja viittaussäännösten kautta YVA-lakiin esitetään tehtäväksi joi-tain aurinkovoimalaitteiden YVA-menettelyn soveltumiseen ja kohdentumiseen liittyviä muutoksia. Lisäksi esitetään uusiutuvan energian voimalaitoksen päivittämiseen tai uusiutuvan energian voimalaitoksen verk-koon liittämisen edellyttämään verkkoinfrastruktuurin vahvistamiseen soveltuvan YVA-menettelyn kohden-tumista koskevia muutoksia. Kansallisessa YVA-lain soveltamiskäytännössä toimitaan jo nykyisin näiden ehdotusten edellyttämällä tavalla, eikä näillä erityissäännöksellä arvioida olevan käytännön merkitystä.

RED III -direktiivi edellyttää lisäksi, että tietyn kokoluokan aurinkoenergalaitteiden asentamisessa otetaan käyttöön ns. hiljaisen hyväksynnän menettely. Uusiutuvan energian lupamenettelylakiin esitetään lisättä-väksi sen seurauksena säännös, jonka mukaan teholtaan enintään 11 kilowatin aurinkoenergalaitteen asentamista koskeva lupa katsottaisiin myönnettyksi, jos toimivaltainen lupaviranomainen ei antaisi sitä koskevaan hakemukseen vastausta kuukauden kuluessa lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta.

Hiljaisen hyväksynnän periaate ei ole suomalaisessa hallintokäytännössä normaalisti käytössä, eikä se ole perusoikeusmielessä ongelmaton. Periaatteen soveltamisessa esitetäänkin käytettäväksi kansallinen liikkumavara niin, että periaate soveltuisi direktiivin mahdollistamissa rajoissa mahdollisimman pieneen määrään hakemuksia. Ehdotuksen mukaiset enintään 11 kilowatin aurinkoenergalaitteet eivät useassa tapauksessa edellytäkään mitään lupia. Lupia edellytettäessäkin niihin soveltuu lähtökohtaisesti ainoas-taan rakentamiseen liittyvä lupa, mikä on mahdollista tyypillisesti myöntää direktiivissä asetetun määräajan kuluessa. Kansallisena lisäsääntelynä esitetään perustuslainmukaisuuden varmistamiseksi, että hiljaisesti hyväksytyksi tulleesta luvasta tulisi antaa hakijalle asiakirja, joka osoittaa hyväksytyksi tuleminen. Lisäksi säädettäisiin velvoite antaa asiakirja tiedoksi ja oikeudesta hakea myönnettyksi tulleeseen lupaan muu-tosta. Toimivaltaiselle lupaviranomaiselle säädettäisiin lisäksi oikeus kumota hiljaisesti hyväksytyksi tullut lupa, mikäli se on tiettyjen laissa lueteltujen säännösten vastainen. Edelleen säädettäisiin oikeudesta ha-kea muutosta luvan kumoamista koskevaan päätökseen.



3. Ehdotuksen vaikutukset

3.1. Vaikutukset yrityksiin

Uusiutuvan energian tuotantolaitoksia koskevien lupamenettelyiden kestot ovat kansallisesti jo nykyisellään keskimäärin muutetun RED-direktiivin vaatimustasolla, eikä uusien säännösten ainakaan automaattisesti arvioida merkittävästi lyhentävän lupamenettelyiden kestoa. Sitovilla määräajoilla arvioidaan kuitenkin olevan myönteisiä vaikutuksia hankkeiden kehittäjien hallinnolliseen taakkaan sen kautta, että hankkeisiin liittyvien lupamenettelyjen ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyjen kokonaiskesto olisi paremmin ennakoitavissa. Yhteyspisteviranomaisen aktiivisemmän roolin myötä, erityisesti yhden luukun palvelujen esityksen ehdotusten kanssa, lupamenettelyiden kokonaisuuden hahmottamisen odotetaan paranevan ja menettelyiden kokonaiskäsitelyaikojen parhaassa tapauksessa lyhenevän.

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla sovellettavalla YVA-menettelyä koskevalla vapautuksella voi olla yksittäisen yrityksen hallinnollista taakkaa vähentävä vaikutus silloin, kun hanke ilman nopean kehittämisen alueen vaikutusta kuuluisi YVA-menettelyn piiriin. Näissä tapauksissa yrityksen hallinnollinen taakka voisi vähentyä huomattavasti, sillä YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja -selostuksen laatiminen edellyttää paikoin mittaviakin panostuksia hankekehittäjältä (useista kymmenistä tuhansista euroista useisiin satoihin tuhansiin euroihin). Lopulta toteutuvien YVA-menettelyä koskevien vapautusten vaikutukset riippuvat siitä, minkälaisia nopean kehittämisen alueita nimetään ja siitä, minkälaisia hankkeita nimetyille alueille lopulta tulee.

3.2. Viranomaisvaikutukset

Yhteyspisteviranomainen

Uusiutuvan energian yhteyspisteviranomaisen tulisi jatkossa varmistaa lupamenettelyn määräaikojen noudattaminen. Tällä yhdistettynä lupamenettelyn määräaikojen soveltamisalan laajenemiseen arvioidaan olevan yhteyspisteviranomaisen voimavaratarpeita lisäävä vaikutus. Koska uusiutuvan energian yhteyspisteviranomaisen tehtävä on tarkoitus uudessa Lupa- ja valvontavirastossa tulla osaksi laajempaa yhteyspisteviranomaistoimintaa, tämän esityksen vaikutukset uusiutuvan energian yhteyspisteviranomaisen voimavaroihin ja mahdolliset lisäresurssitarpeet on arvioitu osana laajempaa kokonaisuutta Yhden luukun palvelujen esityksessä. Hallitus on kehysriihessä sitoutunut turvaamaan lupamenettelyjen resurssit.

Sähköisen asioinnin toimivuudella on merkittävä rooli yhteyspisteviranomaisen määräaikojen noudattamisen varmistamisessa. Tällä hallituksen esityksellä ei esitetä muutoksia sähköistä asiointia koskeviin säännöksiin, eikä sähköistä asiointia koskevia muutostarpeita ole arvioitu sen yhteydessä. Käynnissä kuitenkin on digitaalisten palvelujen kehittäminen osana yhden luukun palvelujen hanketta "Yhden luukun palvelujen digitalisaation koordinointi" -hankkeessa (YLP Digi). Voimassa olevan uusiutuvan energian lupamenettelylain tarkoittamana sähköisenä yhteyspisteenä toimivasta Luvat ja valvonta -palvelusta pyritään YLP Digi -hankkeessa kehittämään kattava lupien digitaalinen hakukanava, jonka kautta hakemukset ohjautuisivat kustakin luvasta vastaavalle viranomaiselle ja sen tietojärjestelmiin. Sen kautta toiminnanharjoittaja voisi hakea keskeiset ympäristöön liittyvät luvat ja asioida Lupa- ja valvontavirastossa. YLP Digi -hankkeessa pyritään lisäksi etsimään keinoja, joilla voitaisiin kannustaa kuntia paremmin liittymään Luvat ja valvonta -palveluun, jossa määräaikojen seuranta olisi automatisoitua.

Toimivaltaiset lupaviranomaiset

Lupamenettelyä sitovien määräaikojen piiriin tulisi esitettyjen muutosten myötä huomattava määrä uusia laitoksia. Määräaikojen soveltamisalassa olevien lupamenettelyiden keskimääräiset käsittelyajat alittavat jo nykytilanteessa pääasiassa sitovat määräajat, eikä määräajoilla näin ollen arvioida olevan toimivaltaisten lupaviranomaisten toimintaan ainakaan merkittäviä vaikutuksia.



Lupamenettelyjen määräajat alkaisivat jatkossa lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta lupahakemuksen vireilletulon sijaan. Tämä edellyttäisi toimivaltaisilta lupaviranomaisilta toimintatapojen muuttamista määräaikojen seurannassa. Määräaikojen kulumisen alkaminen vasta lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta saattaa parhaimmillaan johtaa siihen, että hakijat jo lähtökohtaisesti laittavat vireille laadukkaampia ja valmiimpia hakemuksia. Tällä olisi toteutuessaan huomattava myönteinen vaikutus toimivaltaisiin lupaviranomaisiin.

Kunnat

Kuntien resurssien näkökulmasta esityksen määräaikoja koskevilla muutoksilla ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia, sillä kuntien myöntämät luvat on jo nykytilanteessa tyypillisesti annettu nopeammin kuin esitettävät määräajat edellyttäisivät.

Nopean kehittämisen alueet nimettäisiin kuntien esityksen perusteella. Nopean kehittämisen alueiden esittäminen olisi kunnille vapaaehtoista, eikä siitä arvioida aiheutuvan kunnille merkityksellisiä julkistaloudellisia vaikutuksia.

3.3. Ympäristövaikutukset

Esityksellä ei katsota olevan merkittäviä välittömiä ympäristövaikutuksia, koska lupien myöntämisen edellytyksiä ei muutettaisi eikä siten myöskään esimerkiksi ympäristönsuojelun tasoon olisi tulossa muutoksia.

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla sovellettavalla YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin soveltumista koskevalla poikkeuksella voi olla kielteisiä ympäristövaikutuksia, mikäli alueilla toteutettavat hankkeet muutoin kuuluisivat YVA-menettelyn tai Natura-arvioinnin piiriin ja alueiden nimeämisen valmistelun yhteydessä tehtävässä ympäristöarvioinnissa jää tunnistamatta haitallisia (ennakoimattomia) ympäristövaikutuksia. Tämän arvioidaan kuitenkin olevan epätodennäköistä, sillä nopean kehittämisen alueet tulisi jo lähtökohtaisesti nimetä niin, että niillä tuotettavasta uusiutuvasta energiasta ei ole odotettavissa merkittäviä ympäristövaikutuksia. Lisäksi kullekin alueelle tulisi määritellä haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistä koskevat toimenpiteet, joiden noudattaminen on YVA-menettelyä ja Natura-arviointia koskevan vapautuksen edellytyksenä. Edelleen YVA-menettelystä ja Natura-arvioinnista vapautettujen hankkeiden seulonnassa olisi tarkoitus tunnistaa ennakoimattomat haitalliset vaikutukset ja tarvittaessa alistaa hanke normaaliin YVA-menettelyyn ja Natura-arviointiin.